

УДК 685.341-056.26-053.2

АНАЛІЗ СПЕЦІАЛЬНОГО ВЗУТТЯ ДЛЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ ТА ЙОГО ДИЗАЙНУ В КОНТЕКСТІ ПРИЗНАЧЕННЯ

ФОМІНА Софія, КОРНІЙЧУК Ірина, ДОЛІШНА Анастасія
Хмельницький національний університет, Хмельницький, Україна
fomina.sofia@khmnu.edu.ua, dolishnanastya1@gmail.com,
kornijcukirina755@gmail.com

У роботі проведений аналіз залежності дизайну спеціального дитячого взуття від його призначення. Досліджено вплив спеціального взуття на здоров'я стопи дитини. Аналіз включає огляд дизайну та видів взуття для дітей з особливими потребами та порушеннями опорно-рухового апарату, а також вивчення критеріїв вибору такого виду взуття, зокрема матеріали та конструктивні особливості, що сприяють коригуванню постави та розвитку правильної ходи.

Ключові слова: спеціальне взуття, комфорт, дизайн, призначення, здоров'я стопи.

ВСТУП

Аналіз взаємодії сучасного асортименту спеціального дитячого взуття з дизайнерськими рішеннями допоможе визначити, які з існуючих моделей будуть найбільш ефективними для забезпечення комфорту та здоров'я дітей. Спеціальне взуття сприяє корекції та профілактиці різних деформацій стопи, забезпечуючи правильний розвиток опорно-рухового апарату. При використанні сучасних матеріалів та технологій, взуття відповідає вимогам щодо легкості, гнучкості та зручності. Важливим аспектом в розробці взуття для дітей з особливими потребами є не тільки функціональність, а й естетичний вигляд взуття. Діти з особливими потребами не рідко стикаються з соціальними труднощами. Вигляд взуття має значний вплив на те, як дитина почувається в соціумі. Це особливо важливо для дітей, які відчують дискомфорт або потребують допомоги в адаптації в суспільстві. Візуальна привабливість взуття може стати стимулом для його регулярного використання, що, в свою чергу, позитивно впливає не тільки на фізичне, а й на психологічне здоров'я дитини.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою роботи є огляд та аналіз дизайну, видів та особливостей конструкцій взуття для дітей з особливими потребами, задля забезпечення найбільш ефективної корекції ортопедичних захворювань у дітей та підтримки ментального здоров'я.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Існують декілька видів взуття для дітей з особливими потребами, кожен з яких має свої конструктивні та дизайнерські особливості, залежно від вимог, які до нього ставляться.

1. *Ортопедичне взуття для корекції деформацій стопи.* (рис. 1, а). Дитяче ортопедичне взуття з натуральних матеріалів із високим жорстким задником утримує п'яту в правильному положенні, що є засобом корекції та профілактики деформації стоп дитини. Підшва в такому виді взуття має високу зносостійкість і володіє відмінними амортизаційними властивостями, які запобігають западанню стоп. Важливим елементом дизайну взуття є регульовані застібки, які дозволяють підлаштовувати взуття під різну ширину стопи. Таке взуття призначене для дітей, у яких є проблеми з формуванням правильної ходи. В даній конструкції регульовані застібки дозволяють надійно фіксувати ніжку і використовувати взуття при різній повноті стопи. Такий вид взуття варто використовувати у випадках плоско-вальгусної деформації стопи, після операцій на нижніх кінцівках, або в період інтенсивного зростання дитини. Дана модель виготовлена в Турції. Вироби бренду розроблені у співпраці з кваліфікованими дитячими ортопедами, а це означає, що моделі Theo Leo створені з урахуванням анатомічних особливостей ступні та вимог до взуття для дітей різного віку.

2. *Адаптивне взуття для дітей з ДЦП* (Дитячий церебральний параліч). (рис. 1, б). Вони добре фіксуються на ніжці з допомогою застібки «липучка» (Velcro). Підшва стійка, задник – високий і жорсткий до середини гомілки дитини. Сандали виготовлені з натуральної шкіри. Підшва – з найсучаснішого полімерного матеріалу EVA. Виробництво даної моделі належить українській компанії «Волсмарт», яка є виробником і постачальником високоякісних медичних ортопедичних виробів. Адаптивне взуття є важливим елементом для покращення якості життя дітей з особливими потребами, забезпечуючи індивідуальний підхід та підтримку. Світлі кольори та декоративні елементи, що відповідають віку дитини, змотивують її носити взуття з задоволенням і не відчувати себе «іншими», дозволяючи їм бути частиною суспільства.

3. *Післяопераційне терапевтичне взуття.* (рис. 1, в). Це взуття компенсує навантаження на здорову ногу після операцій на нозі або пальцях. Воно застосовується у випадках, коли звичайне взуття не може бути використане та підходить для лівої та правої ноги. Серед конструктивних особливостей важливим є те, що взуття має широку застібку, яка регулюється по ширині стопи. Використовується у разі ускладнення з венозним відпливом, а також при набряках. Підходять для комфортної ходьби під час відновлення після операції. Матеріал верху та підкладки – текстиль, підшви – мікропориста гума.

4. *Профілактичне взуття.* (рис. 2):

Модель 1 – профілактичне взуття турецького бренду Theo Leo.

Модель 2 – профілактичні черевики Ortomedica 110-03 демісезонні – це взуття, спеціально розроблене для дітей з метою забезпечення правильної підтримки ніг та відповідного розвитку опорно-рухового апарату.

Модель 3 – профілактичне взуття турецького бренду Theo Leo. Фіксуються на нозі за допомогою двох липучок. Устілка і підкладка – натуральна шкіра. Присутній анатомічний супінатор, каблук Томаса. Підшва виконана з термопластичної гуми, не ковзає і добре амортизує.

Якщо в лікувальному ортопедичному взутті основна вимога це постановка стопи, за допомогою оснащення твердим задником, високими твердими берцями та додатковими фіксаторами, то профілактичне взуття, при всьому дотриманні критеріїв правильного взуття, залишається все-таки більше комфортним. Важливо відзначити, що профілактичне ортопедичне взуття необхідне не тільки за наявності будь-яких проблем зі стопами, але й для підтримки здоров'я. Регулярне використання ортопедичного взуття в ранньому віці допомагає запобігти безлічі проблем та забезпечити правильний розвиток ніг. В профілактичному взутті дизайн вже відіграє більш важливу роль. Переважно використовують яскраві кольори та комбінують різні види матеріалу. У конструкції профілактичного взуття необхідний невеликий підбор, при цьому його висота, довжина й ширина повинна відповідати віку дитини.

а б в
Рис. 1. Моделі сучасних моделей взуття для дітей з особливими потребами: а – ортопедичне взуття для корекції деформацій турецького бренду Theo Leo; б – адаптивне взуття для дітей з ДЦП (Дитячий церебральний параліч), українська компанія «Волсмайт»; в – оісляопераційне терапевтичне взуття, країна-виробник Україна

Модель 1

Модель 2

Модель 3

Рис. 2. Моделі профілактичного взуття.

Від вибору матеріалів в спеціальному взутті залежать комфорт дитини, тому для розглянутих видів дитячого взуття здебільшого

використовують натуральну шкіру. Адже натуральна шкіра має високу повітряпроникність і дозволяє стопі "дихати", запобігаючи надмірній пітливості. Шкіряне взуття забезпечує оптимальну підтримку стопи та не обмежує руху дитини. Серед основних переваг натуральної шкіри – довговічність.

В спеціальному взутті для дітей також широко використовуються штучні матеріали. Серед переваг можна виокремити те, що взуття зі штучних матеріалів легко прати та сушити, але разом з тим деякі штучні матеріали можуть створювати пару та не забезпечувати достатньої вентиляції стопи, що є значним недоліком, особливо для дитячого взуття. Крім того, важливим є використання гіпоалергенних та дихаючих матеріалів.

ВИСНОВКИ

У забезпеченні фізичного та психологічного здоров'я та комфорту дитини розглянуті види взуття відіграють дуже важливу роль. Взуття для дітей з особливими потребами вимагає не тільки наявності продуманих конструктивних особливостей та сучасних дизайнерських рішень, а й використання спеціальних високоякісних матеріалів. Правильний вибір взуття здатен значно полегшити повсякденне життя дітей з особливими потребами та не тільки, покращити їх фізичний розвиток і розвиток в суспільстві, та запобігти можливим ускладненням, пов'язаним з неправильним вибором взуття.

ЛІТЕРАТУРА

1. Пономаренко Т. В., Щуцька Г.В., Супрун Н.П. Особливості вибору матеріалів на дитяче ортопедичне взуття. 2015. № 6. С. 164-168.
2. Солтик І. Т., Домбровський А.Б., Надтопа Т.А. Розробка та проектування конструкції ортопедичного взуття для дітей віком 4,5–10 років з плоскостопальною деформацією стоп. *Вісник ХНУ*. 2018. № 6(1). С. 46-49.
3. Чертенко Л., Кернеш В., Кузіна Н. (2024). Індивідуалізація ортопедичного взуття: ключові фактори при проектуванні. *Вісник*. 2024, № 339 (4), С. 491-496.
4. Ортопед: офіційний сайт. URL: <https://ortop.ua/ua/o-nas/>
5. Медтехніка: офіційний сайт. URL: https://mt24.com.ua/ortopedichne-vzuttia/dityache-ortopedichne-vzuttia/litne2/bosonozhki-profilakticheskie-dlya-devochki-theo-leo-921922-zolotij-23/20340?gad_source

FOMINA S., KORIJCUK I., DOLISHNA A.

ANALYSIS OF SPECIAL FOOTWEAR FOR CHILDREN WITH SPECIAL NEEDS AND ITS DESIGN IN THE CONTEXT OF PURPOSE

The paper analyzes the dependence of the design of special children's footwear on its purpose. The influence of special footwear on the health of the child's foot is investigated. The analysis includes a review of the design and types of footwear for children with special needs and musculoskeletal disorders, as well as the study of the criteria for choosing this type of footwear, including materials and design features that contribute to the correction of posture and the development of correct gait.

Key words: special footwear, comfort, design, purpose, foot health.